

SEMINARSKI RAD:

Vlasi - život, običaji, magija

KO SU VLASI?

Narod koji svi smatraju nenarodom - to su Vlasi. To je narod koji živi u istočnoj Srbiji, koji govori srpski podjednako dobro kao i sami Srbi, ali koji je od strane Srba odbačen. Koliko puta smo samo čuli: "Ma to su Vlasi pusti ih" kao da je to narod bez ikakvog prava. Ljudi govore kako se Vlasi bave bajanjem, kako umeju da vraćaju i sl. i mnogi ne žele da imaju kontakt sa njima baš zbog toga. A ne znaju da bi im bio samo plus da poznaju i taj jezik, i tu kulturu; kulturu u kojoj preovladava kult magije, koja je veoma osobena i koja podseća na mnoge drevne kulture. Pogrešno je suditi nečemu što ne poznajemo, pre nego što saznamo bilo koju sitnicu. Ja ću pokušati da vas makar malo upoznam sa tim narodom čiji je jedini greh, izgleda, to što su ostali verni tradiciji.

ISTORIJA I GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Pre nego što su Rimljani počeli još u II veku pre nove ere da osvajaju Balkan, (146.g. pre nove ere su Makedonija i Grčka već bile rimske provincije), na današnjim teritorijama istočne Srbije prostirale su se Moezija i Trakija čije je stanovništvo (mešana plemena) govorilo nekom mešavinom azijsko-evropskog jezika, gde je bilo i pojmova iz latinskog i germanskog jezika. Severno, odvojena Dunavom, prostirala se Dakija. Tračani su narod indoevropskog porekla. Pretpostavlja se da već tokom neolita otpočinje formiranje Tračana (kulture Karanovo, Veselinovo, Marica, Gumelnica). Prvi pisani izvor u kome se spominje Trakija (tre-ke-wi-ja) jesu mikenske tablice ispisane linearnim pismom B (XIV - XIII vek pre nove ere). Najranije podatke o Trčanima daje Homer (VII veku pre nove ere). Po Ilijadi, Tračani su se u trojanskom ratu borili na strani Trojanaca, protiv Grka, a njihov najveći junak bio je Res. Rimljani polako ali sigurno osvajaju Trakiju i Moeziju, a 106. godine pre nove ere car Trajan osvaja celu Dakiju proslavivši se pobedom nad kraljem Decebalusom. Sprovodi se romanizacija stanovništva i uvodi se rimska kultura. Latinski jezik postaje osnovni jezik. 272. godine pod pritiskom i najezdom germanskih Gota, Rimljani i deo stanovništva napuštaju teritorije Dakije i naseljavaju se južno i istočno od Dunava (deo današnje Srbije i severna Bugarska). Ipak veliki deo stanovništva ostaje u Dakiji, Trakiji i Moeziji gde je ipak uspevalo da sačuva do današnjeg dana tradiciju, kulturu i

karta Balkanskog poluostrva (Dakija, Trakija i Moezija)

Doseljavanjem srpskih plemena i potisnuto najezdom Avara stanovništvo koje je bilo nastanjeno južno i istočno od Dunava i koje se uglavnom bavilo zemljoradnjom, napušta svoje obradivo zemljište i povlači se u brdovite predele širom Balkana, gde se, da bi

jezik.

opstalo, dalje bavi stočarstvom. Srpska plemena nazivaju starosedeoce Vlasima koje i Grci takođe tako nazivaju, a predeo od Dunava pa sve do Karpata Grci nazivaju Vlaška.

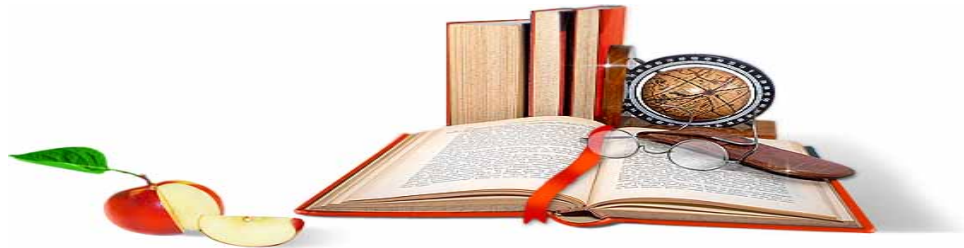
Najranija pisana pomena o Vlasima su od grčkih istoričara, na primer Ane Komnene, kćeri vizantijskog cara Aleksisa. Ona je pisala u XII - XIII veku. Vlahe opširnije opisuje grčki (vizantijski) general Tzimisches u X veku. I Komnena i Tzimisches govore o velikoj i maloj Vlahiji (Megalovlahia, Microvlahia). Interesantno je da na svom jeziku, govoreći među sobom, Vlasi se nikada nisu zvali "Vlasi" nego su koristili neku varijantu "Romana". Ne zna se sigurno odakle naziv "Vlah". Ali je sigurno da su Ostrogoti i Vizigoti prošli i živeli na Balkanu od oko 200.godine do 500.godine naše ere. Pretpostavlja se da su oni dali starosedeocima Balkana naziv sličan "Welsch"-u. To znači "Rimljanin" (a ne stočar!). Postoji mišljenje da je ime "Vlah" izvedeno iz gotskog i originalno je značilo "stranac", a kasnije "onaj koji se izražava na latinskom". Kada su Sloveni (ne samo Srbi) stali preći Dunav ka jugu (početkom 580. godine naše ere) oni su najverovatnije preuzeli Ostrogotski naziv "Welsch" i promenili ga prema slovenskom sluhu na "Vlah", "Valah" ili "Voloh". Od oko 1200. godine svi narodi oko Vlaških zona su prihvatili naziv sa korenom "Vlah" ili u slučaju Mađara "Olah". Kada su Vlaške države osvojile nezavisnost (od Turaka, Mađara, Rusa), one su tražile da im se latinsko poreklo prizna nazivom Romania. Rumuni su to očigledno uspeali, ali su nažalost zaboravili da su prvo bili Vlasi. Prve Vlaške kneževine se javljaju u XIII veku kada se veliki deo Vlaha oslobađa Mađarske okupacije. Pred kraj XVIII veka vlaški grad Moskopole (Voskopoje), u sadašnjoj Albaniji, ponosio se sa svoje 22 crkve, akademijom, štamparijom, i stanovništvom od oko 60.000. U to vreme su objavljeni i prvi vlaški rečnici, gramatike i bukvari. Međutim, 1788. godine Ali Paša Tepelena uništio je ovaj napredni vlaški grad. Do sredine XIX veka vlaške zajednice uspostavile su svoje škole i crkve i uživale su potpunu podršku vlasti. Komunistički režimi koji su kasnije došli na vlast širom Balkana, zatvorili su sve vlaške škole i ustanove. "Vlasi nisu Rimljani, niti Grci, a ni Turci dok Slovenima ponajmanje mogu pripadati. Vlasi su potomci Ilira koji su prostor Srbije naseljavali još u kameno doba". Tvrđi Branislav-Bata Paunović, autor knjige "Vlasi kroz vekove". "Između ova dva naroda postoje brojne istorijske sličnosti" - kaže Bratislav, rodom iz sela Bratinac kod Čuprije."To je pre svega vlaška narodna nošnja, način sahranjivanja pokojnika, pronađene arheološke iskopine, način vlaškog života i običaja, vlaški jezik koji ima u sebi romanskih i slovenskih primesa ali je u suštini specifičan i svojstven samo Vlasima. Višegodišnjim istraživanjem došao sam do činjenice da su Vlasi narod koji je naseljavao Balkansko poluostrvo pre svih drugih naroda, drugi su se kasnije doselili na ovo područje. Uz to, Vlahe istorija nije zabeležila ni na jednom drugom mestu osim na Balkanu, u Srbiji i Rumuniji." - dodaje.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com